

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Φειδιππίδης, Λούης, Τριβουλίδης, Κυριακίδης. - Η ιστορία του Μαραθωνίου από τὸ 400 π.Χ. μέχρι τοῦ Ὀλυμπιακοῦ Μαραθωνίου τοῦ 1936. - Ὁ Εὐχίδας διέτρεξεν ἀπὸ τὰς Πλαταιάς εἰς τοὺς Δελφούς μετ' ἐπιστροφῆς, δηλαδὴ 130 χιλιομέτρα, ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας. - Οἱ γιγαντιαῖοι ἄθλοι τῶν Ἀγγλων πρωταθλητῶν κατὰ τὸν 17ον - 19ον αἰῶνα.

Ὁ Μαραθώνιος δρόμος, τὸ ἐξὸν ἀγώνισμα τοῦ κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ, εἰσήχθη ἐπίσημως εἰς τὸ ἀθλητικὸν πρόγραμμα τῆς Ἀ' Ὀλυμπιάδος τῶν Ἀθηνῶν τοῦ 1896, εἰς ἀνάμνησιν τῆς περιφήμου ἀντοχῆς τοῦ Ἑλληνος στρατιώτου Φειδιππίδου, ὅστις τὸ 400 π.Χ. ἔτρεξεν ἀπὸ τὸν Μαραθῶνα εἰς τὰς Ἀθήνας μίαν ἀπόστασιν 42.192 μέτρων διὰ νὰ φέρῃ τὴν νικητρίαν κραυγὴν τοῦ θριάμβου τῶν Ἑλλήνων, ἐναντίον τῶν Περσῶν.

Ἄλλ' ὁ Μαραθώνιος δρόμος τοῦ Φειδιππίδου καὶ τὸ ξεψύχησμά του μετὰ τὴν διάτορον κραυγὴν: «Νενικήκαμεν», δὲν μαρτυρεῖ ἐπακριβῶς τὴν μεγάλην ἀντοχὴν τῶν ἀρχαίων προγόνων μας.

Ἄλλοι ἐσημείωσαν κατορθώματα ἀκόμη μεγαλύτερα. Ἡ ἱστορία ἔχει νὰ ἀντιπαρατάξῃ θαυμαστάς ἐπίσης ἐπιδόσεις. Ὁ Ἀργεὺς ἀφοῦ ἐνίκησεν δόλιχον εἰς τὴν 113ην Ὀλυμπιάδα ἔτρεξε καὶ ἔφθασε τὴν ἴδιαν ἡμέραν εἰς τὸ Ἄργος, μίαν ἀπόστασιν δηλαδὴ 100 χιλιομέτρων, διὰ νὰ ἀναγγείλῃ τὴν νίκην του. Ὁ Φειδιππίδης, ἐπίσης, ἐντὸς δύο ἡμερῶν ἐπῆγε ἀπὸ τὰς Ἀθήνας εἰς τὴν Σπάρτην (230 χιλιομ.).

Ἐκπληκτικώτερον ὅμως εἶναι τὸ κατορθῶμα 2000 πανόπλων Σπαρτιατῶν, οἱ ὅποιοι διέτρεξαν τὴν ἴδιαν ἀπόστασιν εἰς 3 ἡμέρας. Ἄλλο ἐπίσης θαυμαστὸν κατορθῶμα εἶναι ἡ μετάβασις τοῦ Εὐχίδα καὶ ἐπιστροφὴ ἀθήμερον πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἀπὸ τὰς Πλαταιάς εἰς τοὺς Δελφούς, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ φέρῃ καθαρὸν πῦρ (180 χιλιομ.).

Πρὶν ἢ ἡ ἀθλητικὴ κίνησις συστηματοποιηθῇ, κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα, ἐρασιτέχναι ἀθληταὶ ἐπέδιδοντο εἰς φοβεροὺς ἀγῶνας ἀντοχῆς τῶν ὁποίων αἱ ἀποστάσεις ἐκυμαίνοντο ἀπὸ 10 Ἀγγλικῶν μιλίων μέχρι 1000 μιλίων ἢ τοιαῦτα βεβαίως ἀγωνίσματα οὐδέποτε συμπεριελήφθησαν εἰς τὰ ἐπίσημα ἀθλητικὰ προγράμματα.

Πάντως ὅμως ἐτελέσθησαν κατ' ἀπολύτως ἐξηκριβωμένας πληροφορίες εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Τοιοῦτοτρόπως «τὸ Περιοδικὸν τῶν Κυριῶν» τοῦ 1797 ἀναφέρει ὅτι τὴν 1ην Δεκεμβρίου τοῦ 1653 ἔνας πολίτης ἀπὸ τὴν Κρόυτον

διέτρεξεν ἀπὸ τὸ Σέντ Ἀλμπαν εἰς τὸ Λονδίνον 20 δηλαδὴ μίλια εἰς 1 ὥραν καὶ 30'.

Τὸ ἴδιον ἀξιόπιστον περιοδικὸν γράφει ὅτι ὁ Ἀγγλος Γκουέστ τὸ 1759 διέτρεξεν 1000 μίλια εἰς

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ Κ. ΤΑΚΗ Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

1740 Καλὶλ 21 μιλ. 2 ὥρ.
1807 Γούντ 40 μιλ. 4 ὥρ. 56'.

1788 Μπάττι 700 μιλ. 13 ἡμ. 19 ὥρ.
1759 Γκούεου 1000 μιλ. 28 ἡμ.

Οἱ ἀνωτέρω τερατώδεις πράγματι ἄθλοι εἰς τοὺς δρόμους ἀντοχῆς οὐδέποτε ἐπανελήφθησαν. Μόνον κατὰ διαστήματα διοργανοῦντο ἀγῶνες ἀντοχῆς ἐπὶ ἀποστάσεων οὐχὶ μεγαλύτερων τῶν 30 Ἀγγλικῶν μιλίων. Ἡ Ἀθλητικὴ Ὀμοσπονδία τῆς Ἀγγλίας, οὐδέποτε ἀνεγνώρισεν τὰ ρεκόρ τῶν ἀνωτέρω ἀποστάσεων. Τούναντίον μάλιστα διαπρεπεῖς ἰατροὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔγραψαν ἀπὸ τῶν σπηλῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν ὅτι ἡ ἐπίδοσις τῶν συγχρόνων ἀθλητῶν εἰς τοιαύτης ἀποστάσεως δρόμους ἦτο τοῦλάχιστον ἐγκληματικὴ.

Ἀπὸ τοῦ 1896 καὶ πέραν, ὅποτε εἰσήχθη ἐπίσημως εἰς τὸ Ὀλυμπιακὸν πρόγραμμα ὁ Μαραθώνιος δρόμος, δὲν ἀναφέρεται περιπτώσις καθ' ἣν ἀθλητὴς διέτρεξεν μεγαλύτεραν ἀπόστασιν, εἰς ἀγῶνα, ἐκείνης τῶν 42.192 μέτρων. Βεβαίως ὑπῆρξαν ἀθληταὶ οἱ ὅποιοι κατὰ τὰς προπονήσεις τῶν καὶ λόγω ἰδιοσυγκρασίας διέτρεχον μεγαλύτερας ἀποστάσεις τῶν 42 χιλιομέτρων, ὅπως ὁ Φινλανδὸς Κολεμάινεν καὶ ὁ Ἰάπων Κίτσι Σόν, τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι διέτρεχον τὰ 50 ἢ 60 χιλιομέτρα διὰ νὰ σημειώσουν χρόνον.

Ὁ Μαραθώνιος πάντως, λόγω τῆς ἱστορίας του, τῆς δημοτικότητός του, τοῦ ἄθλου γενικῶς καὶ ἐξ ἄλλου διότι τελεῖται ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ συγκεντρώνει ἀμέριστον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ λαοῦ, ὅστις σπεύδει νὰ παρακολουθήσῃ ἀγωνιζομένους εἰς τὸν θρυλικὸν ἀγῶνα τοὺς δυναμικώτερους ἀθλητάς. Ἐπίσημον παγκόσμιον ρεκόρ εἰς τὸν Μαραθῶνιον δὲ ἀναγνωρίζεται διότι ἡ διαδρομὴ τοῦ Μαραθωνίου καὶ αἱ συνθήκαι τῆς τελεσεως του δὲν εἶναι αἱ αὐταὶ εἰς ἄλλας γῶρας. Πάντως ἀναγνωρίζονται ὡς ἐπίσημα ρεκόρ τὰ σημειούμενα εἰς τοὺς ἐκάστοτε Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας. Ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἄθλου τοῦ Φειδιππίδου ὑπὸ τοῦ Ἑλληνος ἐπίσης Λούη κατὰ τὸ 1896 προσέδωκε εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦ Μαραθωνίου δρόμου περισσοτέραν

αἴγλην καὶ μεγαλειέτερον ἐνδιαφέρον. Σήμερον, ὅποτε διεξάγε-

Ὁ Λούης ἐπαναλαβὸν τῷ 1896 τὸν ἄθλον τοῦ Φειδιππίδου, ἔδωσε περισσοτέραν αἴγλην εἰς τὸ ἀγώνισμα.

ταὶ εἰς ἀγῶνας ὁ Μαραθώνιος δρόμος, ἀθροῖοι σπεύδουσι οἱ φίλαθλοι καὶ μὴ εἰς τὸ Στάδιον ἢ εἰς τὰ ἄκρα τῶν δρόμων ποῦ διεξάγεται ὁ ἀγὼν διὰ νὰ παρακολουθήσουν τὴν γιγαντιαίαν μεταξὺ τῶν πάλιν καὶ νὰ χειροκροτήσουν καὶ τοὺς προπορευομέ-

νους καὶ τοὺς οὐραγοὺς. Σκεφθῆτε ὅτι εἰς τὴν Ὀλυμπιάδα τοῦ Βερολίνου εἶχεν συγκεντρωθῆ ἑκατέρωθεν τοῦ δρόμου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτελεῖτο ὁ Μαραθώνιος 1.000.000 θεατῶν. Τόσον ἐνδιαφέρον

κολοσσιαίων προσπαθειῶν, δυνάμεως καὶ ἀντοχῆς. Πάντοτε δὲν διεξάγεται χωρὶς δραματικὰς φάσεις. Τούναντίον ἡ ἱστορία ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἰταλὸς Τοράντο ἐξητλημένος εἰσελθὼν εἰς τὸ Ὀλυμπιακὸν Στάδιον τοῦ Λονδίνου κατὰ τὸ 1908 ἐτρίκλιζεν καὶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ὀλίγα μέτρα πρὸ τοῦ τέρματος ἐφαίνετο ὅτι θὰ πέσῃ λιπόθυμος. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς θερμοαίμους συμπατριώτας του τὸν ἐλυπήθησαν καὶ ὑποβαστάζοντάς τον τὸν ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ τέρμα. Τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς ὑποβοήθησις καὶ ἡ πρώτη νίκη τοῦ Ἰταλοῦ ἠκυρώθη. Μήπως τὸ ἴδιον δὲν συνέβη καὶ εἰς τὸν Βαλκανικὸν Μαραθῶνιον μετὰ τὸν συμπατριώτην μας Στεφάνου;

Οἱ μέχρι σήμερον ἀναδειχθέντες Ὀλυμπιονίκαί εἶναι οἱ κάτωθι:
1896 Λούης (Ἑλλ.) 2 ὥρ. 55' 20''
1900 Τεάτο (Γάλλ.) 2 ὥρ. 59' 45''
1904 Χίξ (Ἀμ.) 3 ὥρ. 28' 53''
1908 Χέις (Ἀμ.) 2 ὥρ. 55' 18'' 4
1912 Μάκ Ἀσθροῦ (Ν. Ἀφρ.) 2 ὥρ. 36' 54'' 8.
1920 Κολεμάινεν (Φινλ.) 2 ὥρ. 32' 35'' 8.
1924 Στένρος (Φινλ.) 2 ὥρ. 41' 22'' 6.
1928 Ἐλ Οὐαφι (Γάλλ.) 2 ὥρ. 32' 57''
1932 Ζαμπάλα (Ἀργ.) 2 ὥρ. 31' 36''
1936 Σόν (Ἰάπ.) 2 ὥρ. 29' 19'' 2.
Ἐκ τῶν ἐπιζώντων καλλιτέρων Μαραθωνοδρόμων εἶναι οἱ Ἰάπωνες Σόν καὶ Νάν, οἱ Ἀγγλοὶ Χάρπερ καὶ Ρόμπερτσον, οἱ Ἀργεντινοὶ Ζαμπάλα καὶ Ὀλίβα, οἱ Φινλανδοὶ Ζαμίλα, Μουῖνόνεν καὶ Ζαρκινάινεν, ὁ Σουηδὸς Ἐνοχσον, ὁ Ἕλλην Κυριακίδης, ὁ Νοτιοαφρικανὸς Κόλεμαν καὶ ὁ Ἀμερικανὸς Μπράουν.

Μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων Μαραθωνοδρόμων τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ μνημονεύσῃ ἡ σύγχρονη ἀθλητικὴ ἱστορία εἶναι καὶ ὁ ἴαν. Τριβουλίδης, ὅστις εἰς τὸν Μαραθῶνιον δρόμον τῆς Βοστώνης ἐπέτυχε τὸ 1922 πρώτην νίκην καὶ τὸν ἐξείρετον χρόνον 2 ὥρ. 29' 36''.

ΤΑΚΗΣ Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Ὁ πρῶτος Ἑλλήν. Μαραθωνοδρόμος ἔτρεξεν ἀπὸ τὸν Μαραθῶνα εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπόστασιν 42.192 μ.

28 ἡμέρας. Τεράστιος πράγματι ἄθλος. Χάριν τῆς ἱστορίας ἀναφέρονται τὰς κυριώτερας ἐπιδόσεις εἰς τοὺς ἀναφερομένους δρόμους μεγάλης ἀντοχῆς:
1774 Ρίτντ 10 μιλ. 1 ὥρ.
1808 Βίλλιαμς 20 μιλ. 1 ὥρ. 53'.

1810 Στάντλαντ 54 μιλ. 7 ὥρ. 45'
1812 Ἀγκαρ 59 μιλ. 8 ὥρ. 27'
1811 Σόρεχαμ 80 μιλ. 13 ὥρ. 10'
1788 Πόουελ 100 μιλ. 22 ὥρ.
1806 Κλανβίλ 142 μιλ. 1 ἡμ. 5 ὥρ. 45'.
1792 Πόουελ 396 μιλ. 5 ἡμ. 15 ὥρ.
1811 Ρέμινγκτον 560 μιλ. 7 ἡμ.